

פסק דין

1. הערעור שלפנינו הוא על העונשים שהושתו על הנקבל, ***** , סטודנט שנה ג' בפקולטה למשפטים, ע"י ס. הממונה על המשמעת, פרופ' נחום קריתי, ביום ה- 23.9.20.
2. הנקבל הורשע לפי סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) וזאת בהמשך למתואר בס' 3 להחלטת ס. הממונה על המשמעת (להלן 'ההחלטה') תיק ד / 2020 / 55 והודאתו של הנקבל בפרטים המתוארים לעיל.
3. העונשים שהושתו על הנקבל פורטו בסעיף 9 להחלטה.
4. ב- 4.10.20 הגישה סנגורית הנקבל, גב' דניאל אסולין, ערעור על ההחלטה
5. הערעור נסמך של 4 עילות כדלקמן:
  - א. אי מתן משקל מתאים לנסיבותיו האישיות של הנקבל.
  - ב. ההיקף המשתמע של השימוש בחומרים אסורים.
  - ג. ענישה המחמירה עם הנקבל תוך ציון מקרים אחרים בהם העונשים שהושתו היו קלים יותר.
  - ד. אי התחשבות ראויה בנסיבות הזמן המיוחדות, קרי אפקט הקורונה ומשמעותו לענין צורת הבחינה והפרת טוהר הבחינות.
6. ב-12.11 התכנס המותב לשמיעת הערעור בנוכחות הקובל, הנקבל והסנגורית. במסגרת זו שבה הסנגורית ופירטה את העילות ברמת הדגשה כזו או אחרת.
7. הנקבל הביע חרטה על מעשהו וביקש את התחשבות המותב לאור העובדה ש'למד את הלקח [שהיה] צריך ללמוד, וזהו' (ראה תקציר ישיבת הערעור).
8. הקובל חיזק את עמדותיו כפי שהובעו בערכאה הראשונה, ותמך יתדותיו בהחלטה שניתנה במסגרת ערעור ע' 2015 / 5 ע"י פרופ' חנס, אב"ד. להחלטה זו השלכה ישירה ורבת משקל לענייננו.
9. נפרט עמדתנו לפי העילות שהועלו בס' 5 להלן, אחת לאחת.
10. אשר לנסיבותיו האישיות של מר ***** , לרוחב הספקטרום שהוצג - המשפחתי, האישי, והכלכלי, חלקן נתמכות ע"י מכתבה של העובדת הסוציאלית המטפלת במשפחה - אין באלה, בכל הכבוד, נפקות או צידוק להתנהגותו. מדובר בסטודנט בשנה השלישית ללימודיו, מן הסתם מנוסה היטב ב'סיטואציות בחינה', אשר התחייב לשמירה על טוהר הבחינה אך חרף זאת, החליט לסטות סטייה חמורה מהתחייבותו זו. ודוק: מדובר בכוונה ברורה להונות שהתבטאה בהכנת חומרים אסורים למקרה הצורך ובביצוע העבירה, ולא במצב מזדמן להונאה שהנקבל לא צפה אותו מראש, אף אם נגרר לעשותו. לא זו אף זו, מדובר בסטודנט למשפטים ובדרישה מכללא לרמה מירבית של יושרה אישית.
11. אשר להיקף השימוש בחומרים האסורים, איננו מקבלים את הנסיון לקשר בין עומק השימוש בחומר האסור, ציון המבחן וחומרת הסנקציה. במיוחד, אנו סבורים כי העובדה

שציון הבחינה של הנקבל היה 55, איננה רלבנטית; קיומה של ההונאה לא היה מסתבר לו עבר הנקבל את המבחן בציון מושלם ומאידך לא ניתן היה לאיננה, לו כשל בו.

12. גב' אסולין טוענת כי הענישה היתה בלתי מידתית ולשם כך הסתייעה במספר החלטות שניתנו במסגרת 6 הליכים משמעותיים שניתנו השנה וב-2019. עיינו בחומר שהומצא לנו ומסתבר כי אף לא תיק אחד מאלה שצוטטו מהווה מקבילה השקולה למקרה שלפנינו. מדובר בהענקות שנעשו בהקשר של עבודות בית או בחינות, **אך לא במסגרת בחינה שנעשתה בזום** - נשוא הערעור. יתרה מזו, במחצית מהמקרים הורחקו הנקבלים לשני סמסטרים. בחינה המתקיימת במקום בו בוחר התלמיד לעשותה, תוך כדי אפשרות לניצולם של תנאים סביבתיים 'אוהדים', מציבה בפני המערכת אתגר מיוחד במינו. חרף זאת, וכדי לסייע לסטודנטים להשלים את המטלות, נותנת האוניברסיטה אמון מלא בתלמידיה, אמון שהופר ביד גסה ע"י הנקבל. ואמור: אותו אמון בלתי מסויג, חייב שייענה באותו מטבע. ומשכך, להפרת דרגת האמון הזו, ישנו תג מחיר גבוה יותר.

13. תגובתנו לעילה האחרונה, אפקט הקורונה ומשמעותו, משולבת למעשה בסעיף 12 לעיל. מקום שבו מעלה הסנגורית עילה לקולא נראה לנו כראוי לגישה מחמירה. כל אשר נדרש מנבחן הוא הפנמה של סיטואציה הבחינה ומשמעותה. בכל הכבוד, איננו מקבלים את הנסיון ליצור זיקה בין התחייבותו של אדם לשמירה על הליכי בחינה הוגנים ונאותים לבין הקשיים הכלכליים או האחרים איתם הוא מתמודד. בשולי הדברים נחוה דעתנו כי לו היה פונה הנקבל לשלטונות הפקולטה ומבקש להשעות השתתפותו בקורס בשל הקשיים הני"ל, היה נענה בהבנה.

עד כאן דברינו בעניין העילות לשינוי / הקלה בעונשים שהושתו.

14. לצורך החלטה סופית, אנו מוצאים זאת כצעד ראוי, לצטט מהעקרונות שפירט פרופ' חנס, אב"ד לערעורים בערעור ע' 2015 / 5. אכן, עקרונות אלה לא הוטמעו נורמטיבית בתקנון המשמעת, אך הם מהווים ציון דרך משמעותי וכלי רב ערך לצורך קציבת העונש הראוי.

15. ראשית, וכמקובל בשיטתנו המשפטית " [לא תתערב ערכאת הערעור] בקביעת העונש, אלא במקרים שבהם קיימת סטייה ניכרת של העונש שנקבע בערכאה קמא, מרף הענישה המקובל באוניברסיטה, או כאשר יש צורך לשנות את מדיניות הענישה הנוהגת" (ע' 2012/4/18, לפס"ד).

16. ברי כי במקרה שלפנינו לא קם הצורך לשנות את מדיניות הענישה כאמור וגדר ההחלטה הוא הסנקציות שהוטלו ע"י ס. הממונה על המשמעת ב-23.9 ש.ז.

17. במקרה בו נמצא כי מדובר בהונאה בבחינה, קבעה האוניברסיטה הרחקה מנדטורית של שני סמסטרים כסנקציה מינימלית (ס' 30 לתקנון). לעניינו, די בהודאתו של הנקבל לצורך השימוש בסעיף זה.

18. יתרה מזו, נוכח עובדת היותה של ההונאה קשורה במטלה מרכזית כגון בחינת סיכום בקורס, רף הענישה חייב שיהיה גבוה.

19. לפיכך, העונש שהשית פרופ' קריתי על הנקבל אינו בגדר סטייה ניכרת מרף הענישה המקובל באוניברסיטה.

20. אך אין מדובר במקרה תקדימי. כך למשל בתיק ד' / 2020 / 46 שעסק בהונאה במסגרת בחינה שהתנהלה בזום, הורשעה הסטודנטית בהפרתם של סעיפים 29.3 ו-29.4, זהים למקרה דנן, והיא הורחקה בגינם לתקופה של 4 סמסטרים בנוסף לפסילת הקורס והרחקה נוספת על תנאי של שני סמסטרים למשך שלוש שנים.

21. בתיק אחר, ד / 2020 / 65, שם נעברו עברות זהות במסגרת בחינה שהתנהלה בזום, נגזרו על הנקבלת הרחקה לארבעה סמסטרים, פסילת הקורס נשוא הקובלנה והרחקה על תנאי למשך שנה לתקופה של שנתיים ממועד החזרה לימודים.

22. בשני המקרים בולט היסוד ההרתעתי. כך, בהחלטה שבתיק הנ"ל (ס' 19 להלן), ציין הממונה על המשמעת פרופ' רוזן-צבי, כי הפרת טוהר הבחינות בנסיבות המיוחדות של העת הזאת מהווה ניצול לרעה של האמון הניתן לסטודנטים ע"י האוניברסיטה וכי העונש בגין ההפרה חייב לגלם הרתעה.

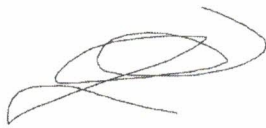
23. לאור מכלול הנקודות שהועלו, אינו רואים סיבה מיוחדת המצדיקה התערבותנו בעונשים שהושטו על הנקבל ע"י ס. הממונה על המשמעת פרופ' קריתי.

24. לפיכך, העונשים אותם ישא הנקבל יהיו כדלקמן:

- א. פסילת הקורס "פמיניזם ומשפט"
- ב. הרחקה מהלימודים למשך 3 סמסטרים רצופים, החל משנה"ל הנוכחית ועד סמסטר ב' של שנה"ל הבאה, תשפ"ב.
- ג. הרחקה על תנאי למשך שנה שתופעל אם יעבור הנקבל עבירה לפי ס' 29.3 או 29.4 לתקנון המשמעת במהלך שנתיים ממועד חזרתו ללימודים.

25. ההחלטה תפורסם ללא ציון שם התלמיד

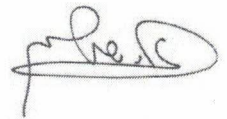
ניתן היום, ה-17.11.20

גולן צימרמן גל
חברת המותב

פרופ' זאבי דביר
יו"ר המותב

פרופ' אורנה אלרואי שטיין
חברת המותב